

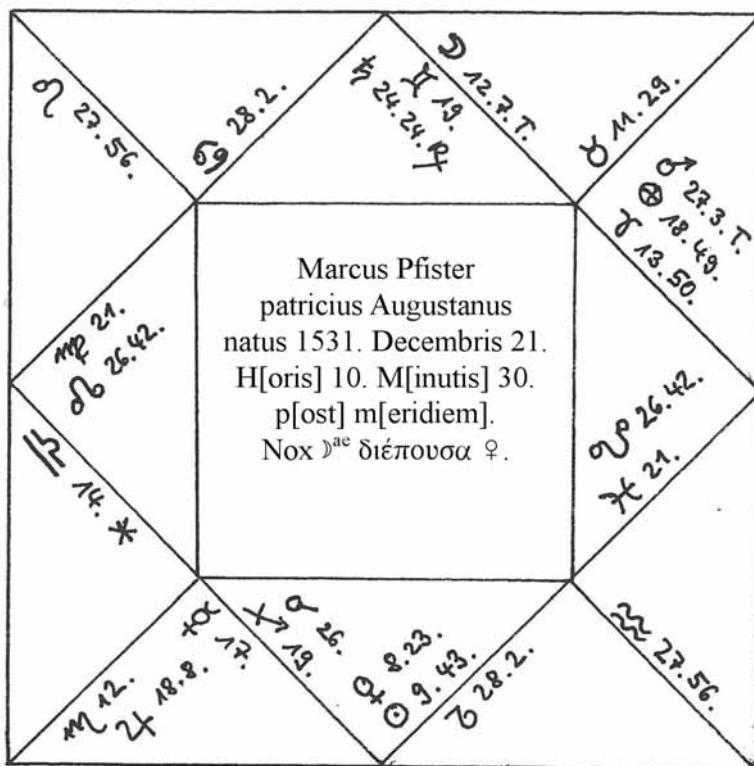
[Augsburg], 28. Juni 1564

An Joachim Camerarius d. Ä.

BSB, Clm 10370, Nr. 290.

Clarissimo viro, D. Ioachimo Camerario etc. Domino et amico suo colendo. Leipzig.
 S. P. D. Et priores literas tuas, Clarissime vir, Hungarus mihi reddidit, cui adiumento fuimus, vt commodè in Italiam perueniret, et posteriores Norimbergensis tabellarius attulit. Ac quod Cos. Hainzelio, τῷ ἀλαρίῳ et mihi incolumitatem periculosis sanè temporibus gratularis, agnoscimus benevolentiam et amorem nostri tuum, quo magnopere delectamur, et gratiam habemus humanitari tuae. Cyprianica verò alij κολακευτικώτερα, alij προπετέστερα censem. περὶ τῆς τῶν ἀστέρων φευδωνύμου ἐποχῆς Rhaeticus et superioribus annis et nuper admodum περὶ συνόδου τῶν τοῦ ἡ καὶ 24 idem quod tu conquestus es. Sed nihil doctorum querelis mouentur reges, qui cruentas opes suas malunt aut armis aut luxu profundere, quam in res honestas et salutares quicquam conferre: vt scilicet male parta peius pereant. Mihi verò quō minus caelum ipsum intuear, et obtusior acies oculorum, et verò magis ἡ ἀφρασία τῆς ψυχῆς, ὀγεωμετρήτου ὑπαρχούσης, obstat. Quòd si Petri Rami illa ratio procederet, de qua superiore anno prolixas et perelegantes ad Rhaeticum literas dedit, vt ἄνευ ὑποθέσεων ἀστρονομεῖν γένοιτο: fortasse nos rudiores οὐκ εὐτυχίσαντες παιδομαθεῖς γενέσθαι καὶ ἀπηκριβώσθαι τὰ τοιαῦτα, facilius aliquid saltem in diuina ista philosophia consequeremur. Fama de conuentu in hac vrbe iampridem conticuit. Danubianum ludum euertere videntur αἱ αὐλικαὶ ἄρπυιαι σφίσιν ὀφείλεσθαι μᾶλλον φάσκουσαι τὰς προσόδους ἐκείνας, atque etiam studijs magistrorum idonei desunt auditores. quae calamitas et mihi per molesta esset, nisi me conscientia rectae voluntatis consolaretur, et tamen saepe continere me nequeo, quin Fortunae meae succenseam, quae eò loci me detruserit, vbi literarum mearum perexiguus ac potius nullus esset vsus. Quorsum enim per omnem aetatem τοῖς παισὶν βῆτα καὶ ἄλφα λέγειν; Gregorij Nysseni κατήχησιν, graecam tantū, mitto, duobus codicibus inter sese collatis. Addidi etiam στοιχειώδη δογμάτων εἰσαγωγὴν Δαμασκηνὸν quamuis olim latinè editam. τὸν περὶ ἀναστάσεως λόγον¹ si in Fuggerana bibliotheca reperissem: descriptum misissem. Autor hic (Nam complura eius euolui) sic mihi placet, vt aequè ac tu sim δυσχερέστερος πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων παραδοχὴν. Quid enim (εἰ μηδὲν ὑποστειλάμενον, τ’ ἀληθὲς εἰπεῖν δεῖ) plerique nobis afferunt, nisi rixas infinitas, et Labyrinthos inextricabiles, et Barbaricam licentiam? aut, res vt optimè cadat, ἀμεθόδως καὶ ἀρητορεύτως τὰ παλαιὰ καινῶς, μᾶλλον δὲ κενῶς καὶ κακῶς λέγουσιν. οἱ δὲ παλαιοὶ φιλισοφώτερόν τε θεολογοῦσι, καὶ θεολογικώτερον φιλοσοφοῦσι, σαφέστατα καὶ χαριέστατα φράζοντες ἢ νοοῦσι καὶ διδάσκουσι, καίτερον ἔστιν ὅτε καὶ τινα ἐποχῆς καὶ διασκέψεως δεῖσθαι δοκοῦντα παρεισφέροντες. Sed ad Nyssenum redeo, cuius opera omnia graecè edi magnopere vellem. χορήγον desidero, laborem ipse non fugerem descripta cum exemplaribus conferendi et curandi omnia diligenter. Incredibile est quantopere succenseam ignauiae meae, qui non superioribus annis autor fuerim τῷ πάλαι δεσπότῃ eius prouinciae mihi mandandae. Impetrasset omnia facilimè τ’ ἀνδρὸς εὐτυχοῦντος τότε καὶ φιλοτίμως διακειμένου. Νῦν δὲ φροῦδα πάντα καὶ ἀνέλπιστα, τῆς τε βασιλικῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς πίστεως οἰχομένης, ἡμῶν περὶ τῆς θεολογικῆς ἀμφισβητούντων, μέχρι τοῦ βλασφημεῖν ἄνευ τοῦ εὐσεβεῖν. Opera tamen quae huius autoris in Fuggerana bibliotheca extant, in cuius graecis manuscriptis codicibus perlustrandis, et de integro describendis hunc mensem consumsi, ordine enumerata subieci, etsi fortassis hoc pacto desiderium tuum irito potius quam expleo. ἀλλ’ ὡς δυνάμεθα. Oeconomica tua vidi tantū praerepta mihi ab alio, sed operam dabo, vt nanciscar, mihiqüe persuadebo, me Ciceronis librum de tuenda re

familiari esse nactum. oī τοῦ Νύσσης λόγοι vt et reliqui libelli, pergrati mihi sunt. Nam sordes nostrorum bibliopolarum huius generis perpaucā exempla huc important, quae oī μεγιστᾶnes statim ab illis auferunt. Quae de mercatorum grauatē nauata opera scribis τῶν ἀχαρίστως τὰς χάριτας χαριζομένων et ipse expertus, nec eorum supercilium ferens, nihil tibi mearum nugarum mitto. Nam tabellario plus esset numerandum, quām quanti illae essent: Oporinus autem et occupatissimus, et obliuiosior in tantis aerumnis et turbis negotiorum, vt mandem, non curare solet. Sed τὰ τοῦ Νύσσης καὶ Δαμασκηνοῦ suo nomine reddenda tibi curabit, vti spero, Cos. noster, ad quem in omnibus rebus tanquam ad sacram ancoram confugere soleo. Is te amanter resalutat, et ὁ ἀλάριχος quoties eum adeo, honorificē et amicē tui meminit, ἐσθλὰ πολλὰ ἐπευχόμενος. Et quidem nos, si philosophiae credimus, καίπερ ἐπικήρως, vt scribis, διακειμένη, non infeliciſſimi sumus, qui nostro loco officium faciamus. τὸ γὰρ κατορθοῦν (καθά φησιν ὁ Σιμπλίκιος) οὐκ ἐν τῇ πράξει, ἀλλ᾽ ἐν τῇ προαιρέσει ἐστί. τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, μηδὲν πρὸς ἡμᾶς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἰωας στωϊκώτερα, χρήσιμα δ' ὅμως εἰς παρηγορίαν τοῖς δυσανασχετοῦσιν ἐπὶ ταῖς τῶν πλείστων ἀφροσύναις καὶ βδελυρίαις, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ ταῖς περιπετείαις τῆς ἀγνώμονος τύχης, τῆς παμπόλλους ἡμᾶς τῶν χαριέντων ἀνδρῶν ἀφαιρουμένης. οἴόσπερ ἐγένετο καὶ οὐ τὸ θεμάτιον ὑπέγραψα, εὐπαιδεύτου ἀνδρὸς καὶ ῥητορικοῦ καὶ βουλευτικοῦ, πρότριτα ὑφ' ἵππου ὄρβωδοῦντος, ἐκτραχηλισθέντος, σήμερον δὲ τεθαψομένου.

1564. Iunij 26 hora 4 a meridie praecipitatus ex equo, sub horam 7 ante occasum ☉^{is} expirauit, sanguine per aures erumpente. μάτην τέταρτον ἥδη ἔτος, παραινέσαντός μου, φυλάττεσθαι καὶ εὐλαβώς ἔχειν περὶ τὴν ἱππασίαν. τί δὲ τοῦτο θαυμαστόν; ὅτε καὶ αὐτὸς ὁ ἐμαυτῷ πολλῶν κακῶν μάντις γενόμενος, ὃν προύλεγον, ἐπειράθην, ἀγνοῶν δήπουθεν τοὺς αἰγυπίων ἀποτροπιασμοὺς.

Sed omissis tristibus, filio tuo honestum Norimberga locum opto: in qua vrbe vtinam et mihi aetatem per sceleratos homines exigere licuisse. Ei frater meus, vti spero, nulla re deerit, non tam mea commendatione adductus, quam ea voluntate, quam erga te et tuos praeclararam sua sponte semper habuit, vt hominem gratum et memorem decet. Vale et tuis bonis gaude potius,

quam alienis malis dole. 4 Cal[endas] Iulij 1564.

Hiero[nymus] Wolfius
tui obseruantissimus.

Literas adiunctas per occasionem vt ad Peucerum mittas oro.

¹Am Rand ergänzt: εὗρηκα, καὶ μεταγραψάμενος, ἀν προύργου τὶ γενήσεσθαι σοι δόξειε, μηδὲν μελήσας πέμψω.